

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ

Доц. В. М. Волошинович

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Визначено роль і потребу вдосконалення організації та контролю самостійної позааудиторної роботи студентів під час вивчення судової медицини. Запропоновано створення ситуацій, які будуть залучати студентів до систематичного осмислення нового програмного матеріалу, самостійного опрацювання основної та додаткової літератури, оволодіння новими навичками та вміннями.

Ключові слова: самостійна робота, студенти, судова медицина.

РОЛЬ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ ПРИ ИЗУЧЕНИИ СУДЕБНОЙ МЕДИЦИНЫ

Доц. В. М. Волошинович

Определена роль и необходимость совершенствования организации и контроля самостоятельной внеаудиторной работы студентов при изучении судебной медицины. Предложено создание ситуаций, которые будут привлекать студентов к систематическому осмыслению нового программного материала, самостоятельной работы с основной и дополнительной литературой, овладению новыми навыками и умениями.

Ключевые слова: самостоятельная работа, студенты, судебная медицина.

THE ROLE OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS IN THE STUDY OF FORENSIC MEDICINE

V. M. Voloshynovych

The role and the need to improve the organization and control of self extracurricular work of students in the study of forensic medicine. Creation of situations that will attract students to the systematic understanding of the new program material, independent study primary and secondary literature and learning new skills.

Key words: self-work, students, forensic medicine.

Бурхливий розвиток науки та техніки, постійне збільшення інформаційних потоків вимагають нового підходу до підготовки фахівців, а саме впровадження неперервної освіти [4]. Неперервна професійна освіта — це постійна, творча робота, розвиток кожної людини протягом усього життя. У сучасних умовах необхідно безперервно та постійно навчатися, оновлювати набуті знання, оскільки нині потрібні фахівці, які не лише володіють професійними знаннями, вміннями та навичками, а й здатні оперативно приймати рішення, уміти виходити з нестандартних ситуацій, діяти самостійно, творчо.

Нині в процесі викладання судової медицини в межах Болонської програми вже не актуальні питання з приводу збільшення аудиторних годин, оцінювання практичних занять,

розрахунку балів та семестрового вивчення дисципліни. Під час викладання виникла проблема якісної підготовки з самостійної роботи студентів та об'єктивного оцінювання викладачами матеріалу, який не ввійшов до плану аудиторних занять [2].

Самостійна робота студентів є невід'ємною частиною процесу підготовки спеціалістів в умовах кредитно-модульної системи навчання [3]. Відомо, що лише ті знання, до яких студент прийшов самостійно, завдяки власному досвіду, думці та діям, стають справжнім його здобутком. Саме тому вища школа поступово переходить від передавання інформації в готовому вигляді до керівництва самостійною пізнавальною діяльністю студентів, формування в них досвіду самостійної навчальної роботи [1]. Студент, не підготовлений до

самостійного набуття нових знань, не зможе розвинути в собі ці якості в процесі професійної діяльності.

Судову медицину викладають студентам IV курсу медичного факультету та III курсу стоматологічного факультету відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик, освітньо-професійних програм, типової програми «Судова медицина», положень Болонської декларації у системі вищої медичної освіти та принципів Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Робочою навчальною програмою передбачено обсяг самостійної роботи студентів медичного факультету — 30 год, що становить близько 33%, стоматологічного — 18 год (32%). Як бачимо, це близько третини навчального часу, відведеного на вивчення дисципліни. Тому важливе значення мають організація та контроль засвоєння самостійної роботи студентами. Метою дослідження є вдосконалення організації та контролю самостійної роботи студентів під час вивчення судової медицини у ВНМЗ.

Самостійна позааудиторна робота студентів включає самостійну підготовку до практичних занять у домашніх умовах, читальних залах бібліотек, а також у навчальних аудиторіях кафедри. Для цього рекомендовано використовувати лекційний матеріал, підручники, посібники, атласи, різного виду унаочнення.

Особливо ефективною є самостійна робота студентів у навчальних аудиторіях кафедри, яка здійснюється за консультативної допомоги викладачів. З цією метою на кафедрі складено графік консультацій викладачів. Позааудиторна самопідготовка студентів на кафедрі спрямована на здобуття теоретичних знань із тієї чи іншої теми та оволодіння відповідними практичними навичками й умінями.

Для повноцінної самопідготовки до кожної теми позааудиторної роботи розроблено методичні вказівки українською, російською та англійською мовами, кожна з яких розкриває мету заняття, містить перелік умінь, якими необхідно оволодіти, та контрольні питання, на які слід дати відповідь. Також викладачами кафедри розроблено орієнтовні карти для організації самостійної роботи студентів із літературою, а саме структурування матеріалу, його систематизації, виділення головних блоків,

питань, елементів теоретичної інформації, визначення логічних зв'язків між ними, та орієнтування студентів на конкретні форми фіксації результатів. Окрім того, самопідготовка студентів у позааудиторний час передбачає розширення знань студентів за рахунок ознайомлення з результатами наукових досліджень, які проводилися чи проводяться співробітниками кафедри.

Контроль самостійної позааудиторної роботи студентів проводять на підсумковому модульному контролі. Рекомендується застосовувати стандартизовані засоби діагностики рівня підготовки студентів: тести, розв'язування ситуаційних задач, трактування й оцінка результатів судово-медичного дослідження трупів, лабораторного дослідження тощо. З цією метою на кафедрі розроблено тестові завдання II та III рівнів, навчальні задачі II, III та IV рівнів. Для контролю і самоконтролю тем із самостійної роботи на кафедрі наявні комп'ютерні тестові програми з усіх розділів судової медицини, за допомогою яких можна здійснити самоконтроль вивченого матеріалу в режимах «тренування» та «іспит». Банк тестових завдань містить: 300 запитань українською мовою, 300 запитань російською мовою та 260 запитань англійською мовою. Для проведення підсумкового модульного контролю в програму вбудовано 10 варіантів по 20 запитань у кожному.

Використання задач IV рівня, у яких алгоритм розв'язання є невідомим, дає змогу створити проблемні ситуації, що потребують творчого підходу від студентів, вирішити які можна лише пошуком нових, невідомих ще даних або способів дії. Проблемні ситуації створюються в задачах, узятих із актів судово-медичного дослідження чи висновків експерта. Ситуаційні задачі мають різний рівень проблемності. У разі I рівня проблемності питання формулюється викладачем і ним же розв'язується, за II рівня — проблему формулює викладач, і вона розв'язується студентами з його допомогою, у разі III рівня — питання формулює викладач, а розв'язує студент самостійно, за IV рівня — проблема самостійно формулюється студентами і ними ж розв'язується. Найефективнішими зарекомендували себе ситуаційні задачі II, III та IV рівнів проблемності.

ВИСНОВКИ

Отже, організація та контроль само-
стійної позааудиторної роботи студентів
має ґрунтуватися на створенні ситуацій,
які будуть залучати їх до систематичного

осмислення нового програмного матеріалу,
самостійного опрацювання основної й до-
даткової літератури, стимулюватимуть сту-
дентів до оволодіння новими навичками та
вміннями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бавикіна Н. Ю. Самостійна робота студентів як умова ефективності навчального процесу у ВНЗ / Н. Ю. Бавикіна, О. П. Савченко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі: Зб. наук. праць. Класичний приватний університет. — 2009. — № 1. — С. 17–21.
2. Будко Г. Ю. Оптимізація навчально-педагогічного процесу з вивчення курсу судової медицини у вищих медичних навчальних закладах / Г. Ю. Будко, Л. І. Карпенко // Актуальні питання судово-медичної науки, освіти і практики: матеріали Всеукр. конф., 18–19 жовтня 2012 р.: тези доп. — Сімферополь–Алушта, 2012. — С. 122–124.
3. Колісник Я. Л. Організація самостійної роботи студентів в умовах кредитно-модульного навчання / Я. Л. Колісник, Б. З. Цибуляк // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. педагогічна. — 2009. — Вип. 25, Ч. 2 — С. 332–341.
4. Корнєшук В. В. Самостійна робота студентів як важливий фактор неперервної професійної підготовки фахівців: Зб. наук. праць Хмельницьк. ін-ту соціальних технологій ун-ту «Україна». — 2010. — № 2. — С. 196–198.

Перелік платних циклів, проведення яких планується в 2013 р.**Кафедра ПСИХОТЕРАПІЇ**

Зав. кафедри проф. Б. В. Михайлов, тел. 343-41-44; 349-44-23

Психотерапія (для лікарів, які атестуються на II, I, вищу категорії)	20.05–18.06
Перинатальна психологія і психотерапія вагітних (для лікарів лікувального профілю, медичних психологів, неонатологів)	19.06–05.07
Діагностика та психотерапія депресивних та тривожних розладів (для лікарів лікувального профілю)	19.06–19.07
Когнітивно-біхевіоральна психотерапія (для лікарів лікувального профілю)	08.07–22.07
Психотерапія (для психіатрів, невропатологів, наркологів, терапевтів)	27.08–25.12
Психотерапія (для лікарів, які атестуються на II, I, вищу категорії)	17.09–16.10
Аналітично і неаналітично орієнтована групова психотерапія (для психіатрів, психотерапевтів, наркологів, сексопатологів, терапевтів, невропатологів)	17.09–16.10
Основи психотерапії (для лікарів-психологів, практичних психологів лікувально-профілактичних установ)	17.10–15.11
Психотерапія (для лікарів, які атестуються на II, I, вищу категорії)	18.11–17.12

За довідками звертатися до навчального відділу ХМАПО за тел. (057) 711-80-31

Адреса: 61176, м. Харків, вул. Корчачинців, 58

www.med.edu.ua; med.edu.ua@gmail.com